

Posudek bakalářské práce

Asociace fosilií z lokalit Přepychy a Výrava (Česká křídová pánev)

Autorka bakalářské práce: Hedvika Hojdíková

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Tomáš Lehotský, Ph.D.

Katedra geologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Předložená práce zpracovává bohatý faunistický obsah svrchnokřídových vrstev na lokalitách Výrava (bělohorské souvrství) a Přepychy (rohatecké vrstvy) v prostoru české křídové pánve. Obě lokality jsou řazeny k labskému vývoji, který se nachází v centrální části české křídové pánve a je plošně nejrozsáhlejší. Práce, ačkoliv je poměrně rozsáhlá, je přehledně členěna do 17 kapitol a po formální stránce působí velmi dobrým dojmem. Domnívám se, že některé její části překračují rámec bakalářské práce. Jednotlivé kapitoly jsou zpracovány velmi pečlivě, obrázky, tabulky i fototabule vhodně ilustrují prezentované výsledky. Po úvodních tradičních kapitolách, kterými jsou úvod, cíle práce a metodika, následují podle mého názoru až příliš podrobné kapitoly 4., 5. a 6. věnující se vývoji, stratigrafii a litologii české křídové pánve, nástinu litofaciálního vývoje a chemostratigrafii labského vývoje. Je zřejmé, že autorka prostudovala k tomuto tématu velké množství novější literatury a čerpala také z literatury zahraniční, což je rozhodně kladem práce. Pro další badatele v této oblasti bude jistě velmi přínosné inspirovat se obsáhlým seznamem použité literatury. Součástí práce je literární rešerše, která ukázala, že lokalita Výrava byla naposledy paleontologicky zkoumána v 50. letech minulého století a lokalita Přepychy dokonce začátkem minulého století. Proto se zadání bakalářské práce jeví jako velmi přínosné pro novodobé poznání těchto lokalit a v neposlední řadě pro moderní zpracování nalezených fosilií.

Průzkum obou lokalit probíhal ve třech etapách. První etapou byla terénní část zahrnující odběr vzorků, dokumentaci a popis obou lokalit. Součástí popisu obou lokalit bylo zaměření pomocí souřadnic GPS, petrografický popis sedimentu, dále nejdůležitější údaje o dosavadním průzkumu dané lokality a také fotodokumentace terénní etapy práce. Druhá část výzkumu byla věnována mikropetrografickému popisu výbrusů hornin z obou lokalit. Petrografická a mineralogická charakteristika hornin zpřesnila informace o sedimentačním prostředí studovaných lokalit.

Třetí, stěžejní část práce (kap. 12) obsahuje determinaci fosilií z uvedených lokalit. Fosilie byly určeny dle relevantní paleontologické literatury. Součástí kapitoly je systematická klasifikace jednotlivých druhů, synonymika druhů, počet studovaných vzorků, jejich lokalizace a stratigrafické rozpětí jednotlivých druhů. Na lokalitě Výrava bylo odebráno 35 vzorků a 34 vzorků pochází z lokality Přepychy. Kromě vlastních sběrů z obou lokalit studovala autorka ještě paleontologický materiál pocházející z Přepych uložený ve sbírkách Muzea východních Čech v Hradci Králové a v soukromé sbírce RNDr. Tomáše Lehotského, Ph.D. Součástí muzejní sbírky bylo 91 sbírkových kusů a 208 exemplářů, evidovaných v doprovodné evidenci. Ze soukromé sbírky dr. Lehotského bylo zpracováno 26 vzorků. Všechny studované vzorky byly přehledně seřazeny v závěrečných tabulkách.

Paleontologickým studiem všech vzorků rozšířila autorka poznání svrchnokřídových sedimentů. Z lokality Výrava popsala mlže, ježovky a ichnofosilie. Ve srovnání s faunou typickou pro bělohorské souvrství řazené ke sp. turonu zhodnotila toto společenstvo

bentických organismů jako poměrně chudé. V mnohem četnější fauně z lokality Přepychy našla autorka bentické i nektonní druhy, které obývaly teplé, mělké, okysličené moře. Lokalita typická pro rohatecké vrstvy (sp. coniak) poskytla velmi bohaté společenstvo mlžů, ježovek, amonitů, šupin ryb, ichnofosilií, koprolitů, kumulitů a také pozůstatků rostlin.

Systematickou část práce hodnotím jako velmi zdařilou a užitečnou, protože kolekce svrchnokřídových fosilií z uvedených lokalit byla nově určena a zpracována, byla pořízena také její fotodokumentace a sestaveny fototabule. Pro muzejní evidenci je jistě přínosem, že v některých případech autorka „odhalila“ v muzejním depozitáři chybně určené fosilie. Jedná se např. (str. 41) o muzejní vzorky inv. č. P 83305_1 a inv. č. P 83305_2, původně určené jako brachiopodi, přeřuceno do třídy Bivalvia. Na str. 48 byly vzorky s inv. č. P81889 přeřazeny z řádu Crinoidea do ichnorodu *Ophiomorpha*. Je velmi užitečné, že autorka této práce přispěla k novému zpracování kolekce svrchnokřídových zkamenělin z muzejní sbírky.

Drobných nedostatků je v práci naprosté minimum a nemají vliv na celkovou úroveň práce.

- Nesrovnalosti se objevily v počtech odebraných a studovaných vzorků z lokality Přepychy. Na str. 3 je uveden počet 34 ks. Na str. 29 autorka uvádí počet vzorků 55, z čehož 48 kusů bylo použito pro paleontologické studium. V závěru práce se nachází celkový údaj zkoumaných fosilií 359 kusů (což odpovídá počtu 34 vzorků získaných přímo v terénu).
- V úvodu práce se objevily dva způsoby psaní geologické jednotky Česká křídová pánev x česká křídová pánev, což je správný tvar.
- V průběhu celé práce se stále objevuje chybný název: Muzeum Východních Čech v Hradci Králové. Správný tvar je: Muzeum východních Čech v Hradci Králové.
- Překlepy se objevují naprosto výjimečně (např. startigraficky, horniny sp. a stř. turonou apod.). Stejně tak jako neobratné formulace typu...substrát byl tvořen měkkým substrátem....
- V seznamu literatury chybí u některých položek místa vydání.
- Namátkou kontrolované citace byly všechny uvedeny v seznamu literatury.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm A

RNDr. Vladimíra Jašková

Muzeum a galerie v Prostějově, p. o.

Náměstí T. G. Masaryka 2, Prostějov

